

Uzņēmējdarbības vide

Darbaspēks un nodarbinātība

Nodarbinātība

Itālija ir valsts ar labi attīstītu ekonomiku. 2008. gadā kopumā nodarbināti 23,5 milj. Itālijas iedzīvotāji. Lielākā daļa Itālijas iedzīvotāju 2008. gadā tikuši nodarbināti pakalpojumu sfērā – 65% no kopējā nodarbināto skaita. 31% nodarbināti rūpniecībā, savukārt 4% Itālijas iedzīvotāju nodarbināti lauksaimniecībā. Kopējais bezdarba līmenis Itālijā 2008. gadā sasniedza 6,8%. Itālijas problēma ir tās reģionu nevienmērīgā ekonomiskā attīstība, kas būtiski ietekmē arī bezdarba līmeni. Šī iemesla dēļ Itālijas dienvidu rajonā vērojama problemātiska situācija, kur bezdarba līmenis var gadā sasniegt pat 20%. Pēdējos gados vērojama tendence Itālijas iedzīvotājiem darba meklējumos migrēt no Itālijas dienvidu vai centrālajiem apgabaliem uz ziemeļu apgabaliem, kas ir augsti attīstīts reģions. Kā arī mazāk attīstītos apgabalos vērojama tendence iedzīvotājiem pārstrādāt likumā noteiktās darba stundas, kā rezultātā tiek pārkāpti darba drošības noteikumi.

Darba likumdošana

Darba tiesiskās attiecības starp darba devēju un darba ņēmēju Itālijā regulē Konstitūcija, pilsoņu kodekss, strādājošo tiesību aizsardzības likums (*Statuto dei Lavoratori*) un citi likumi un noteikumi. 2003. gadā tika akceptēti jauni darbaspēka noteikumi un izmaiņas, kas palīdzēja padarīt darba tirgu elastīgāku, tādejādi samazinot bezdarba līmeni, kā rezultātā Itālijas darba tirgus kļuvis pievilcīgs ārvalstu investoriem.

Itālijā nepastāv minimālā darba samaksa kā tāda, bet Itālijas konstitūcija garantē tiesības uz godīgu samaksu par padarīto darbu. Kolektīvās vienošanās regulāri tiek noteiktas minimālās darba samaksas apmēri un līmeņi, kā arī citi darba ņēmēja labumi.

Darba laiks

Vidēji Itālijā likumā noteiktais darba laiks ir 8 stundas dienā. Maksimālā darba nedēļa ir 48 stundu gara. Noteikumi par virsstundu darbu norādīti kolektīvā darba līgumā. Ja nav izstrādāti kādi īpaši individuāli noteikumi konkrētā darba līgumā, tad pēc Itālijas noteikumiem – virsstundas nevar pārsniegt 250 stundas gadā. Ja darba devējs šos nosacījumus neievēro, viņam var tikt piemērots administratīvais sods.

Brīvdienas

Itālijā ir 11 reliģiskās un nacionālās brīvdienas. Kā arī Konstitūcija garantē ikvienam Itālijas iedzīvotājam vienu brīvu dienu nedēļā, parasti tā ir svētdiena. Kopumā gada laikā strādājošam iedzīvotājam ir likumā noteiktas tiesības uz 4 brīvām nedēļām. Ģimenes apstākļu dēļ, strādājošais ir tiesīgs 15 dienas atrasties pilnā ampērā apmaksātās brīvdienās – precību, bērnu u.c. gadījumos.

Avots: www.investinitaly.com

Uzņēmējdarbības formas

Pēc vispārējiem noteikumiem, Itālijā pastāv divu veidu uzņēmējdarbības formas:

1. Publiska kompānija ar ierobežotu atbildību

Nosacījumi:

Jābūt vismaz diviem līdzīpašniekiem (privātpersonas vai organizācijas).

Kompānijas pamatkapitālam jābūt kā minimumam 120,000 EUR.

Vismaz 30 % no kapitāla jābūt ieguldītam bankā.

Kompānijas akcijām jābūt publiski pieejamām.

Kompānijai jāuztur akcionāru reģistrs.

Kompānija var izsniegt dažādas vērtības akcijas, kas dod akcionāriem atšķirīgas tiesības.

2. Privāta kompānija ar ierobežotu atbildību

Nosacījumi:

Kompānijas dalītais kapitāls uzrādīts normās.

Kompānija uztur akciju reģistru, kur parādās īpašnieku vārdi.

Kompānijai nav obligāti jāpiedāvā savas akcijas publiski.

Minimālam reģistrētam pamatkapitālam jābūt 10, 000 EUR apmērā.

Pietiek ar vienu īpašnieku.

Citas uzņēmējdarbības formas Itālijā:

- Individuālais komersants - minimālais kapitāls nav noteikts, jāreģistrē 30 dienu laikā kopš uzņēmējdarbības uzsākšanas Uzņēmumu reģistrā;
- Akciju sabiedrība (società per azioni - S.p.A.) - minimālais pamatkapitāls 100 000 EUR; ir nepieciešams notāra ieraksts un reģistrācija Uzņēmumu reģistrā;
- Komandītsabiedrība (società in accomandita per azioni – Sapa);

Ārvalstu uzņēmums var veikt savu darbību Itālijā:

- Atvērot un reģistrējot uzņēmuma biroju Itālijā (sede secondaria);
- Atvērot un reģistrējot filiāli (pārstāvniecību, biroju, veikalu).

Filiāle ir jāreģistrē Reģionālajā tirdzniecības kamerā 30 dienu laikā iesniedzot oficiālo ziņojumu Itālijas ekonomiskajam reģistram (REA). Iesniegumu var iesniegt elektroniski (tad ir nepieciešams elektroniskais paraksts) vai rakstiskā formā. Bez šī iesnieguma uzņēmējam ir jāiesniedz sertifikāts, ko ir izdevusi institūcija ārvalstīs, kas pilda uzņēmumu reģistrācijas funkcijas, kas satur informāciju par uzņēmumu un to juridiskiem pārstāvjiem, kas ir tulkota un apliecināta notariāli vai arī apstiprināta Itālijas vēstniecībā vai konsulātā attiecīgajā valstī.

Reģistrācijas nodeva, reģistrējot filiāli, ir 21 EUR (ja pieteikumu iesniedz papīra formā) vai 28 EUR (ja pieteikumu iesniedz elektroniskajā formā). Ikgadējā nodeva ir 110 EUR. Filiālei ir jāsaņem Itālijas nodokļu maksātāja kods.

Uzņēmuma birojs ir jāreģistrē Reģionālajā tirdzniecības kamerā Uzņēmumu reģistrā 45 dienu laikā no biroja darbības uzsākšanas vai arī 30 dienu laikā no dibināšanas dokumentu parakstīšanas pie notāra. Pieteikumam ir jāpievieno dibināšanas dokumenta oriģināls. Dokumentiem ir jābūt tulkotiem uz itāļu valodu un jābūt apliecinātiem notariāli vai arī apstiprinātiem Itālijas vēstniecībā vai konsulātā attiecīgajā valstī.

Reģistrācijas nodeva reģistrējot uzņēmuma biroju ir 119 EUR, zīmoga nodeva 41,32 EUR, ikgadējā nodeva 110 EUR.

Ir obligāti jāsaņem Itālijas nodokļu maksātāja kods vai PVN reģistrācijas numurs (Partita IVA).

Avots: vispasaules nodokļu un finansu portāls - www.worldwide-tax.co

Nodokļu sistēma

Ienākuma nodoklis

Individuālo ienākumu nodokļu sistēma Itālijā ir progresīva – jo lielāki ienākumi, jo augstāka nodokļu likme. Privātpersona kā nodarbināta persona ir pakļauta savu ienākumu aplikšanai ar nodokli. Tas pats attiecas arī uz pašnodarbinātu personu. Ar šo nodokli tiek aplikti Itālijā gūti ienākumi, kas attiecas arī uz ārvalstniekiem, kuri dzīvo Itālijā un nokārtojuši testu saskaņā ar Itālijas likumdošanu, kā rezultātā viņš tiek uzskatīts par pastāvīgu Itālijas iedzīvotāju. 2009. gadā ienākumu nodoklis privātpersonai svārstījās no 23 % - 43 %. Papildus tiešajai taksācijai, Itālijā pastāv arī reģionālie nodokļi, kuru likme svārstās no 0,9%-1,4% un pilsētas nodoklis ar likmi 0,1%-0,8%. Noteiktos gadījumos pastāv nodokļu atvieglojumi un samazinātas nodokļu likmes.

Itālijas privātpersonu ienākumu nodokļa likme 2009

Nodokļa likme(%)	Ienākumi (EUR)
23%	0 - 15,000
27%	15,001 - 28,000
38%	28,001 - 55,000
41%	55,001 - 75,000
43%	75,001 un vairāk

Uzņēmuma ienākuma nodoklis

2009. gadā standarta uzņēmuma ienākuma nodokļa likme ir 27,5%, tai klāt tiek pieskaitīts reģionālā nodokļa likme 3,9% apmērā, līdz ar to kopējais spēkā esošais uzņēmuma ienākuma nodoklis 2009. gadā ir 31,4%.

Pievienotās vērtības nodoklis

Pārsvārā pievienotās vērtības nodokļa likme ir 20%. Mēdz būt likumā atrunāti izņēmumi. Pamatproduktiem tiek piemēroti atvieglojumi 4,5 % un 10% apmērā. Pievienotās vērtības nodoklis tiek piemērots kā Itālijas ražotiem produktiem un pakalpojumiem, tā arī ievestiem labumiem. Pievienotās vērtības nodoklis tiek nomaksāts katru mēnesi, bet ir iespējams veikt maksājumu reizi ceturksnī. Pievienotās vērtības nodokļa gada atskaite ir jāreģistrē reiz gadā – 15. martā.

Mantojuma un dāvinājuma nodoklis

Mantojuma un dāvinājuma nodoklis atkārtoti ticis ieviests 2007. gadā (iepriekš tika atcelts 2001. gadā). Nodokļa likme svārstās no 4% - 8% no īpašuma, dāvinājuma vērtības.

Nekustamā īpašuma nodoklis

Nodoklis tiek piemērots atbilstoši par nodokļiem atbildīgās valsts iestādes veiktajam īpašuma novērtējumam. Nodokļa likme svārstās no 0,04% līdz 0,07%.

Nodokļu maksājumi

Itālijā, nodokļu sistēmā gads beidzas 31. decembrī. Nodokļu maksājumi notiek sekojoši:

- Privātpersonām – privātpersonām, kuru ienākums ir tikai darba alga, nav pienākums pildīt gada ienākumu atskaiti. Darba devējs ietur nodokļu maksājumus no darba ņēmēja ikmēneša algas un katru mēnesi tos nosūta atbildīgajai valsts iestādei.
- Pašnodarbinātām personām – pašnodarbinātai personai ir pienākums maksāt ienākuma nodokli vai nu 100% apmērā, paredzot maksājuma summu pa visu gadu, vai arī 98% apmērā no iepriekšējā gadā samaksātā nodokļa maksājuma apmēra. Pirmsapmaksu var veikt divos maksājumos. 40% no kopējā maksājuma ir jānomaksā 20. jūnijā un atlikusī daļa (60 %) - 30. novembrī. Datums, kad pašnodarbinātai personai ir jāaizpilda gada ienākumu atskaite ir 31. jūlijs.
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību – sabiedrībai ar ierobežotu atbildību ir pienākums iesniegt finansu deklarāciju 30 dienu laikā no datuma, kad deklarācija ir novērtēta un apstiprināta.

Avots: vispasaules nodokļu un finansu portāls - www.worldwide-tax.com